

40. Ako sa vysvetľuje Ježišovo vzkriesenie?

Štyridsiata z 54 otázok o
Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na
ktoré odpovedá tím profesorov
histórie a teológie z Navarskej
univerzity.

23.11.2023

Vzkriesenie Ježiša je skutočná
udalosť, ktorej prejavy boli historicky
dokázané. Apoštoli svedčili o tom, čo
videli a počuli. Okolo roku 57 píše
svätý Pavol Korinťanom: „Odovzdal

som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem; že bol pochovaný a že bol tretieho dňa vzkriesený podľa Písem, že sa zjavil Kéfasovi a potom Dvanástim (1 Kor 15,3-5).

Keď v dnešnej dobe pristupujeme k týmto skutočnostiam, aby sme zistili čo možno najobjektívnejšiu pravdu o tom, čo sa udialo, ponúka sa otázka: Odkiaľ pochádza tvrdenie, že Ježiš bol vzkriesený? Je to manipulácia s realitou, ktorá mala v ľudských dejinách mimoriadny ohlas? Alebo je to skutočná udalosť, ktorá je rovnako prekvapivá a nečakaná, ako bola aj pre zmätených učeníkov vtedajšej doby? Rozumné odpovede na tieto otázky nájdeme tak, že preskúmame vieru týchto ľudí o posmrtnom živote a zvážime, či predstava o vzkriesení takým spôsobom, akým ju oni rozprávali, logicky zapadá do ich myšlienkového sveta.

V gréckom svete existovali odkazy na život po smrti, no s jedinečnými charakteristikami. Hádes, motív, ktorý sa objavuje už od homérskych básní, je príbytkom smrti, svetom tieňov, ktorý je akousi hmlistou spomienkou na príbytok živých. Homér si však nikdy nepredstavoval, že návrat z hádu by bol možný. Platón, z odlišnej perspektívy, špekuloval o opätovnom vzkriesení, ale oživenie vlastného, mŕtveho tela, nepovažoval za reálne. Teda aj keď sa o živote po smrti niekedy hovorilo, myšlienka na vzkriesenie alebo návrat k telesnému životu určitého jedinca sa nikdy neobjavila.

V judaizme je situácia do určitej miery odlišná, no sčasti aj spoločná. Šeol (podsvetie), o ktorom hovorí Starý zákon a ďalšie židovské texty, sa príliš nelíši od Homérovho hádu. Ľudia tu akoby spia. Ale na rozdiel od gréckeho poňatia sú tu dvere, ktoré sú vďaka nádeji otvorené. Pán

je jediný Boh, Boh živých i mŕtvych, mocný vo svete hore i v podsvetí. Víťazstvo nad smrťou je možné. V židovskej tradícii sa v niektorých prípadoch určité prejavy viery vo vzkriesenie vyskytujú. Očakáva sa aj príchod Mesiáša, no zdá sa, že tieto dve udalosti spolu nesúvisia. Každý Žid, súčasník Ježiša, si kladie, aspoň zo začiatku, dve teologické otázky, ktoré sa pohybujú vo veľmi odlišných sférach. Verilo sa, že Mesiáš zničí Pánových nepriateľov, navráti chrámovému kultu jeho plný lesk a čistotu a ustanoví vládu Pána nad svetom. Neexistuje však žiadna predstava o tom, že by vstal z mŕtvych: to by zbožnému a vzdelanému Židovi nikdy nenapadlo.

Ukradnúť jeho telo a vymyslieť lož, že vstal z mŕtvych, ako dôkaz pre to, že to bol Mesiáš, je nemysliteľné. V deň zoslania Ducha Svätého, ako spomínajú Skutky apoštolov, Peter potvrdzuje, že „tohto Ježiša Boh

vzkriesil a my všetci sme toho svedkami“ a ďalej dodáva: „Nech teda s istotou vie celý dom Izraela, že toho Ježiša, ktorého ste vy ukrižovali, Boh urobil aj Pánom aj Mesiášom“ (Sk 2,32 a 36).

Tieto tvrdenia dokazujú, že apoštoli zažili niečo, čo by si nikdy nedokázali predstaviť. Napriek tomu, že boli zmätení a vyvolali posmech, cítili povinnosť podať o tejto udalosti svedectvo.